МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
**Факультет міжнародних відносин**
Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____ В. Ісаєнко
«____» _____ 2020 р.

Система менеджменту якості

# ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування**
за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня **«Магістр»**

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
ОП: «Зовнішня політика і дипломатія»

**Програму рекомендовано**
кафедрою міжнародних відносин, інформації та регіональних студій
Протокол № 3 від 03.03.2020

**СМЯ НАУ ПФВ 15.01.05 (10) – 02 – 2020**

## ВСТУП

**Мета** фахового вступного випробування – визначення рівня знань за напрямами професійної діяльності та формування контингенту студентів, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін відповідних освітніх програм. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Фахове вступне випробування проходить у письмовій формі у вигляді **теоретичних питань та практичного завдання на основі теоретичних питань.** Фахове вступне випробування проводиться упродовж **2-х** академічних годин (**90 хв.**)

Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного авіаційного університету.

## ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін,
які виносяться на фахове вступне випробування
за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «Магістр»

### 1. ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК І ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ СВІТУ

1. Розкрийте поняття політики.
2. Визначте та охарактеризуйте основні структурні елементи політичної системи.
3. Розкрийте зміст поняття «держава». Назвіть основні ознаки держави.
4. Визначте основні характеристики масових політичних партій.
5. Назвіть основні причини появи політичних партій.
6. Поясніть в чому суть, зміст та організація влади.
7. Сформулюйте поняття «виборча система». Назвіть які існують типи виборчих систем.
8. Проаналізуйте основні принципи реалізації влади. Розкрийте зміст та основні підходи до розкриття принципу єдності й розподілу влади.
9. Назвіть основні критерії класифікації політичних режимів.
10. Опишіть основні характеристики тоталітарного політичного режиму.
11. Назвіть характерні риси демократичного політичного режиму.
12. Охарактеризуйте основні риси авторитарного політичного режиму.
13. Опишіть технологію прийняття політичного рішення.
14. Розкрийте суть соціально-кібернетичної моделі політичної системи.

15. З'ясуйте особливості використання системного методу при аналізі політичних явищ.

## 2. ІСТОРІЯ ДИПЛОМАТІЯ

1. Розкрийте процес становлення і розвиток МВ та дипломатії в стародавньому світі.
2. Висвітліть основні форми міжнародних зв'язків стародавнього Риму.
3. Розкрийте організацію посольської служби в Візантії VI – X ст.
4. Проаналізуйте договір Рамзеса II з Хаттушилем III.
5. Визначте сутність Флорентійської дипломатії XII – XIV ст.
6. Проаналізуйте дипломатію Рішельє.
7. Проаналізуйте дипломатію Бісмарка.
8. Висвітліть особливості дипломатії у Середні віки.
9. Охарактеризуйте основні тенденції розвитку дипломатії на початку XXI ст.
10. Проаналізуйте дипломатію Людовіка XIV.
11. Розкрийте дипломатію Миколи I.
12. Охарактеризуйте дипломатію Наполеона
13. Проаналізуйте дипломатію європейських країн періоду війни за польську спадщину.
14. Охарактеризуйте «Дипломатичну революцію» напередодні 7-літньої війни.
15. Обґрунтуйте твердження: Фемістокл – політик і дипломат.

## 3. АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

1. Поясніть структурні особливоті дисципліни «Аналіз зовнішньої політики».
2. Проаналізуйте основні етапи становлення аналізу зовнішньої політики.
3. Визначте сутність поняття «аналіз» у зовнішньополітичній діяльності.
4. Розкрийте проблема вибору методу розв'язання зовнішньополітичних проблем.
5. Проаналізуйте політичну проблему як об'єкта процесу аналізу політики.
6. Визначте сутність та особливості суб'єктів аналізу політики.
7. Проаналізуйте методи збору інформації.
8. Розкрийте методику порівняльного аналізу у зовнішньополітичних дослідженнях.
9. Визначте сутність та особливості системного підходу.
10. Розкрийте особливості застосування SWOT-аналізу.
11. Проаналізуйте особливості застосування івент-аналізу.
12. Визначте сутність поняття політичного прогнозу.
13. Проаналізуйте методи політичного прогнозування.
14. Розкрийте сутність і типологію політичних ризиків.

15. Визначте особливості та критерії вироблення політичних рекомендацій.

## СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

для самостійної підготовки вступника до
фахового вступного випробування

## ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК І ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ СВІТУ

***Основна:***

1. Герасимчук Т.Ф., Киридон А.М., Троян С.С. Загальна теорія політики: Навчальний посібник. – К., 2017.
2. Валевський О.Л. Теорія і практика політичного аналізу / Валевський О.Л., Ребкало В.А. – К., 2003.
3. Ребкало В.А., Валевський О.Л., Кальниш Ю.Г. Політична аналітика та прогнозування: [Навч. посіб.] / В.А. Ребкало, О.Л. Валевський, Ю.Г. Кальниш. – К., 2002.
4. Ігнатьєв П.М. Геополітичні та геоекономічні інтереси у світовій політиці: Підручник. – Чернівці-Київ, 2014.
5. Манжола В.А. Міжнародні відносини та світова політика. Підручник. – К., 2014.

***Додаткова:***

1. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М.П. Требін, Л.М. Герасіна, В.Л. Погрібна та ін. ; за ред. М.П. Требіна. – Х., 2016.
2. Андрусів В.В. Прогноз в політиці: розуміння, предмет, методологія здійснення / В.В. Андрусів // Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: [ Збірник матеріалів] / [За ред. М.М.Розумного]. – К., 2006.
3. Валевський О.Л. Теорія і практика політичного аналізу / Валевський О.Л., Ребкало В.А. – К., 2003.
4. Ребкало В.А., Валевський О.Л., Кальниш Ю.Г. Політична аналітика та прогнозування: [Навч. посіб.] / В.А. Ребкало, О.Л. Валевський, Ю.Г. Кальниш. – К., 2002.
5. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин: Навч. посіб. С.О. Шергін. – К., 2013.

## ІСТОРІЯ ДИПЛОМАТІЯ

***Основна:***

1. Дюрозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Ж.-Б. Дюрозель ; пер. з фран. Є. Марічева, Л. Погорєлової, В. Чайковського. – К., 2005.
2. Зінченко А. Л. Історія дипломатії від давнини до початку нового часу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. Л. Зінченко. – К., 2005.
3. Головченко В. І. Дипломатична історія України (кінець XIX – перша чверть XX століття) : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / В. Головченко, В. Матвієнко, В. Солдатенко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2011.
4. Дещинський Л. Є. Міжнародні відносини України : історія і сучасність : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Ч. 2 / Л. Є. Дещинський ; Наук.-метод. центр вищ. освіти М-ва освіти і науки України. – 3-є вид., доповн. – Л., 2004.
5. Марущак М. Й. Історія дипломатії XX століття: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. Й. Марущак. – Л., 2003.

***Додаткова:***

1. Зленко А.М. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін / А.М. Зленко. – К., 2003.
2. Зовнішня політика України : хрестоматія : посібник : в 2 т. Т. 1 / за ред. П. В. Доброва. – Донецьк, 2002.
3. Марущак М. Й. Історія дипломатичних відносин у XX сторіччі : [навч. посіб.] / М. Й. Марущак. – Вінниця, 2008. –
4. Чекаленко Л. Д. Витоки української дипломатії : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Д. Чекаленко ; Дип. акад. України при МЗС України. – К., 2010.
5. Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. Т. 1 : А–Л / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин ; ред. Л. В. Губерський. – К., 2004.

## АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

***Основна:***

1. Аналітика, експертиза, прогнозування: монографія / Є.А. Макаренко, М.М. Рижков, М.А. Ожеван. – К., 2003.

2. Баронін А.С. Аналіз і прогноз у політиці та бізнесі: курс лекцій / А.С. Баронін. – К., 2005.
3. Митко А. М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Митко – Луцьк, 2012.
4. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: Навч. посіб./ І. Т. Муковський, А.Г. Міщенко, М.М. Шевченко – К., 2012.
5. Рижков М.М. Інформаційне забезпечення прогнозно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. / М.М. Рижков, Н.Б. Бєлоусова. – К., 2009.

***Додаткова:***

1. Андрусів В.В. Прогноз в політиці: розуміння, предмет, методологія здійснення / В.В. Андрусів // Теорія і практика політичного аналізу і прогнозування: [ Збірник матеріалів] / [За ред. М.М.Розумного]. – К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2006.
2. Валевський О.Л. Теорія і практика політичного аналізу / Валевський О.Л., Ребкало В.А. – К., 2003.
3. Ребкало В.А., Валевський О.Л., Кальниш Ю.Г. Політична аналітика та прогнозування: [Навч. посіб.] / В.А. Ребкало, О.Л. Валевський, Ю.Г. Кальниш. – К., 2002.
4. Шпига П.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики : [Конспект лекцій] / П.С. Шпига – К., 2004.
5. Юськів Б.М. Контент-аналіз. Історія розвитку і світовий досвід: [монографія] / Б.М. Юськів. – Рівне, 2006.

**Програму розробили:**

Професор Н.Ф.Ржевська

Доцент І.П. Дерев'янко

*ЗРАЗОК*
*білету фахового вступного випробування*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Ю. Волошин

Освітній ступінь: Магістр
Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
ОП: «Зовнішня політика і дипломатія»

**Фахове вступне випробування**
**Білет № 1**

**Завдання 1.** Сформулюйте поняття «виборча система». Назвіть які існують типи виборчих систем.

**Завдання 2.** Висвітліть основні форми міжнародних зв'язків стародавнього Риму.

**Завдання 3.** Проаналізуйте особливості застосування івент-аналізу.

Схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій
(Протокол № 3 від 03.03.2020)

Завідувач кафедри _____ Н.Ф. Ржевська

# РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

## Виконання окремих завдань фахових вступних випробувань

| Вид навчальної роботи | Максимальна величина рейтингової оцінки (бали) |
|---|---|
| Виконання завдання № 1 | 70 |
| Виконання завдання № 2 | 70 |
| Виконання завдання № 3 | 60 |
| **Усього** | **200** |

## Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

| **Оцінка в балах** | | **Пояснення** | |
|---|---|---|---|
| **100-200** | **180-200** | **Відмінно**<br>(відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок) | Вступне випробування складено |
| | **150-179** | **Добре**<br>(в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок) | |
| | **100-149** | **Задовільно**<br>(непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям) | |
| **0-99** | | **Вступне випробування не складено** | |

**Визначення ОІР вступника на навчання за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою ОС «Магістр»**

| № пор. | Назва рейтингу | Кількість балів (max) | Порядок визначення рейтингу |
|---|---|---|---|
| 1. | Академічний рейтинг **(АР)** | **10** | Визначається за оцінками підсумкової зведеної відомості або Додатку до диплому бакалавра (спеціаліста) за 100-бальною шкалою із подальшим переведенням у 10-бальну шкалу |
| 2. | Фаховий рейтинг **(ФР)** | **200** | Визначається за 200-бальною шкалою за підсумками фахового вступного випробування |
| 3. | Рейтинг творчих та професійних досягнень (**РТПД)** | **10** | Визначається за 10-бальною шкалою за оцінкою творчих та професійних досягнень |
| 4. | Рейтинг з іноземної мови **(РІМ)** | **200** | Визначається за 200-бальною шкалою за підсумками вступного екзамену з іноземної мови |
| 5. | Особистий інтегральний рейтинг вступника **(ОІР)** | **420** | **ОІР = АР + ФР + РТПД + РІМ** |

(Ф 03.02 – 01)

**АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА**

| № | Куди передано (підрозділ) | Дата видачі | П.І.Б. отримувача | Підпис отримувача | Примітки |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |

(Ф 03.02 – 02)

**АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ**

| № | Прізвище ім'я по-батькові | Підпис ознайомленої особи | Дата ознайом-лення | Примітки |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |
| | | | | |

(Ф 03.02 – 03)

**АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН**

| № | № листа (сторінки) | | | | Підпис особи, яка внесла зміну | Дата внесення зміни | Дата введення зміни |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Зміненого | Заміненого | Нового | Анульо-ваного | | | |
| | | | | | | | |
| | | | | | | | |

(Ф 03.02 – 04)

**АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ**

| № | Прізвище ім'я по-батькові | Дата ревізії | Підпис | Висновок щодо адекватності |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |
| | | | | |

(Ф 03.02 – 32)

**УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН**

| | Підпис | Ініціали, прізвище | Посада | Дата |
|---|---|---|---|---|
| Розробник | | | | |
| Узгоджено | | | | |
| Узгоджено | | | | |